

Паула Лайт
Блатната вода

Нека рисувам пред вас една абсурдна картина:

Представете си вонящо, кално и застояло блато. Нищо не се случва, никакъв полъх не задвижва прокиснатите от мръсотията води. Там могат да живеят само жаби, които квакат в неусвес, без нищо да променят в околната тиня. Наоколо гъмжи от червеи и мухи, които се опитват да докопат по някоя хапка, изгървана от по-големите. На власт са хипопотамите – тежки и ненаситни. Те не се притесняват, че стоят до шия в калта. Тяхната вселена се състои само от зиналите им уста, които трябва да поглъщат още и още, и още.

Никой не знае как се справят клетите създания в низините на мочурището. Нали липсва всякаква прозрачност? Тук-там някаква тръстика се поклаща от вятъра като знаме, та да ни увери, че всичко в тинята е наред.

Минава известно време и изведнъж... хоп! Някой е хвърлил камък в блатото. Образуват се вълни и турбуленция. За невежия поглед нещо се променя, разместват се пластове, влива се бистра вода. Но, уви, това е само илюзия! Блатото никога не сменя водите си, защото е изолирано от всеки извор. В него нищо не се променя истински, а кръговите вълни са просто фокус, който създава фалшивата представа, че в блатото се случва нещо ново.

Звучи ли ви тази картина познато? Не? Сигурно илюзията е много убедителна, та да не разпознаете сцената и главните герои. Защото това блато представлява политическият живот на България.

Някога, доста отдавна, преди повече от десет лета, когато имах младо лице и наивно сърце, аз също попаднах в плен на професионалния илюзионизъм. Мислех си, че участвам в „нежна революция“, че променям съдбата на Родината, че пред нас се е прострял широк и светъл път. Естествено, подобно на хиляди свои добросърдечни сънародници, вярвах, че синьото знаме ще доведе промените.

Спомням си как на един митинг възрастен, побелял мъж, страдал в ада на Белене и добил много мъдрост и горчив опит, се загледа в грейналото ми лице и ми прошепна с добродушна ирония: „На разсъмване всичко е розово, за петнайсет минути макар“.

Помня, че тогава го погледнах много укорително. Истината беше, че някъде дълбоко, дълбоко в себе си интуитивно усещах, че участвам в инсценирана пантомима, в демонстрация на сценичното майсторство на неизвестен кукловод. Усещах го, но не ми се щеше да вярвам в собствените си прозрения. Исках приказката да е истина и много се разсърдих на човека, който сложи пръст в раната. Годишите се нижеха и аз, стъпка

по стъпка, помъдрявах, подобно на мнозина от своите сънародници.

Някога, много отдавна, когато надеждата за демокрация дори не беше покълнала в сърцата ни, властниците на пролетарската диктатура усетили, че не могат да задържат старата форма на власт по една много проста причина – фалирала финансово държава.

Така започнали да си тъкат килимчето отдалеч. Появил се Указ 76 и доверени другари бавно започнали да източват народните богатства към швейцарски и английски банки.

Но държавната баница все повече намалявала, а апетитите на мнозина от бившия държавен апарат останали незадоволени. Бруленето и присвояването на националните блага трябвало да продължи. Хората, обаче, искали промени. Съществувала опасност от не чак толкова нежна революция, а разформираниите структури на Държавна сигурност приличали на свирепи добермани, дълго държани на синджир, които искали да натирят да се прехранват сами чрез ловуване. Ха познайте към чие гърло биха се нахвърлили най-напред подобни зверове? Естествено, към ония, които някога заключили синджира.

Оставало да се разиграе достатъчно драматична пантомима. Част от управленците нахлузили червена дрешка и приели да играят ролята на „лошите“, а другата част – синя и станали добрите, тия, които са готови да извършат промените, демократите. И се започнало...

Пламенни речи, битки за демокрацията, емоции и сълзи. В движението били въввлечени хиляди чисти, достойни, възторжени хора. А кукловодите гледали танца на марионетките и се усмихвали под мустак. За близо десет лета илюзията давала необходимия ефект. Взната се накланяла ту наляво, ту надясно и актьорите на върха се сменяли, а ние – нещастниците се радвахме на всяка „промяна“. Малцина забелязваха, че избраниците са все едни и същи, защото кукловодът не можел да вкара безброй много маски на сцената. Ние някак не забелязвахме, че съществуват куп хора, които ще се пенсионират в парламента, че конфликтите между куклите с червени и сини маски бяха някак бутафорни. Не забелязвахме, че която и групичка да дойде на власт, благата се стичаха все в една и съща огромна хипопотамска уста.

Не, ние врявахме, пледирахме, гладувахме, правехме подписки и протестирахме, а истинските господари на сцената се забавляваха с платоничните и стерилни напъни на раята.

Този етап много ми напомня за надпреварата между червените и зелени колесници в Древния Рим по време на упадъка. Емоциите покрай тази надпревара трябвало да отвлече вниманието на плебеите и да ги

накара да млъкнат.

Междувременно, освободеният от синджира си звяръ тихичко тъчеше структурите на бъдещата организирана престъпност и вербуваше в конкурентните си отбори куп политици, които играеха на сцената, „на светло“. Така се положиха основите на нашенската мафия.

Премина вълната на първото източване на капитала чрез изкуствено създавана инфлация и чрез банковите пирамиди. Българинът оголя и съвсем се „пролетаризира“. Колкото повече оголявахме, толкова пофренетично скандирахме за „сините“ или за „червените“.

Когато тази схема най-после се износи, кукловодът беше готов с нов сценарий. Лошите „крайни“ сини и червени бяха обявени за измамници, но се прокламира народът да се радва. На бял кон идвал спасителят. И трябва да им го призная, режисьорите проявиха много талант и свежо творческо въображение.

Бившият агент на Държавна сигурност, Ахмед Доган, трябваше да успокоява възможни етнически вълнения и зае пространството, наречено „център“. Той, обаче, не се задоволи със скромната роля на статист и клакьор. Започна своя виртуозен кадрил ту с червени, ту със сини, създаде си „обръч от фирми“ и натрупа достатъчно благинки и за себе си.

Когато най-сетне се проявиха симптоми, че народното търпение е на привършване, изведнъж точно той, борецът за етнически права и свободи, се разходи до Мадрид. Задачата му беше да организира завръщането на бял кон на народния герой, „добрия цар“ Симеончо, при чието раждане двойките станали на тройки. Наглед, на сцената едва ли би могъл да стъпи играч, по-невинен и чужд на комунизма. Нали чичо му, Кирил е бил екзекутиран от болшевиките? Нали, още като невръстно дете, е бил изпратен в изгнание?

Хората, обаче, забравиха едно: Това невинно някога дете не е стояло през всичките тези години изолирано в един кристален стерилитет, в някаква затворена камера. То е расло надалеч и е развивало свои добродетели и свои пороци. Нашият „добричък цар“ не е имал никакви основания да въздиша и рони бистри сълзи за нашата тежка съдба и да търчи като луд с едничката заветна цел да ни помогне. Той е искал и очаквал само едно – пари, повече пари. Защото хазартът и другите луксозни навици струват скъпо.

Отдавна, много отдавна, кукловодите открили това съкровище и си го пазели в резерва (вероятно, срещу добро заплащане) за случая, когато ножът на народното недоволство опре до кокала. Случаят дошъл през 2000 година.

Заедно с жълтата вълна, настъпиха мигове на разбити илюзии и надежди, на ново ограбване на Родината, на безогледно пиратство и потресващ цинизъм. Процесите бяха толкова безскрупулни, че хората направо взеха да въздишат по старите си гребители.

Сега, апетитът за европейските фондове стана толкова неовладян и безогледен, че актьорите снеса набързо маските, за да могат да лапат по-лесно и по-бързо. „Добри“ и „лоши“ набързо встъпиха в една обща глутница и се нахвърлиха задружно върху новата плячка. Чува се само глухо, предупредително ръмжене, когато две муцуни се съдрпат за един и същ, особено тлъст кокал. После – глуха и безпросветна тишина. Само от време на време се чуват удивените възклицания на клетите ни европейски партньори, които рядко, а може би и никога не са виждали подобен икономико-политически цирк.

А какво ще стане сега, когато предстоят нови избори?

Ами сюжетът с бляскавия екшън герой, със спасителя на бял кон още не се е изчерпал. Както и да е, наситихме се на царе и на благи екс комунисти. Сега следва на сцената да се яви чудото с генерала-мъжкар, наше момче, с чар и харизма.

Новият образ замъглява погледите отново и илюзията е пълна. Нов, човек, нова политическа партия, нови надежди. Някак забравяме колко изтърган е вече този сценарий. Забравяме чий верен служител е бил генералът до неотдавна. Забравяме, че веригата му от фирми и банката на приятелката му едва ли са резултат от честния труд на няколко поколения, нито са от спестените закуски на добрия ни герой. Съществува в психиатрията понятието автоамнезия. Човек понякога сам се стреми да заличи спомените и способността си да мисли рационално, просто защото е много трудно да се понесе истината. А и новата звезда позира пред камерите с повече убедителност и сексапил от всяка поп фолк певица.

Все пак, напоследък ми се струва, че сме изправени пред синдрома на разбунтуваната марионетка, защото нашият герой започна да се дърпа и да се стреми да скъса конците, които го привързват към кукловодите и наистина да хапе. Това, на свой ред, направи сценаристите нервни и те яростно атакуват генерала с грамадата на софийския боклук. Ако и това е част от сценария, направо им свалям шапка и си мисля, че Макиавели би се гордял да стане техен ученик.

Знам, че всички ще си запушат ушите и ще си закрият очите, но, все пак, ще се опитам да обобщя някои горчиви факти. Съжалявам, но се зарекох, че тия материали ще бъдат честен поглед през огледалото на действителността и няма да бъде скрита нито една грозна бръчка, нито

едно противно петно.

В България никога след 1944 година не е имало реални политически партии, които да отразяват определени идеологии, модели за обществено управление, перспективи и идеали. Тук, след 1990 г., партиите са създадени, за да имитират естествени политически конфликти и процеси.

В България открай време управлява една сила – различните нива и прослойки на бившата социалистическа върхушка, поддържани от различни групировки на организираната престъпност, създадени, на свой ред, от някогашната политическа милиция.

В тази нещастна наша страна не партиите изграждат личности и лидери, а личностите изграждани в една и съща люпилня, създават партии, когато получат „пионерското поръчение“, че е техен ред да вземат властта.

Така е, драги ни кукловоди. И колкото и безобидни писатели и дребни рибки в икономическите групировки да разстреляте, истината не може да бъде разстреляна, защото има досадния навик да възкръсва.

При политическото кадруване на кукловодите не се допускат случайни, необработени и непрограмирани кукли. Току-виж някой се оказал със съвест и с чувство за дълг. Не, къде по-добре си е да се разиграват старите политически марионетки. Затова при самия израз „мажоритарен вот“ всички политически сили с трогателно единодушие отхвърлят идеята като „абсурдна“, като „евтин популизъм“ и т.н. и т.н. Те трудно ще допуснат нов актьор на сцената.

И, запомнете! Никой, ама абсолютно никой от сегашните играчи не дава и пет пари за тази страна с каквато и гръмка риторика да си служи. Никой и не помисля, че понякога трябва да се питаме не само какво можем да окрадем и как да се облажим от Родината, а и не можем ли, все пак, да дадем нещо за нея.

Иначе в блатото всичко е спокойно. Вярно, хипопотамите са много, а храната – малко, но с допълнителната плячка от европейските фондове нещата се оправят.

Няма никаква видимост и цари за едни благодатна, а за повечето хора страшна тишина. От време на време се чува квакането на медийните жаби, които припяват в хор, че всичко е добре. Само понякога, за повече автентичност, атакуват някоя малка муха за корупция. Господи, колко много кал!

Как да направим истинска буря в блатото? Как да вкараме бистра вода, толкова отровна за влечугите и хипопотамите? Не знам. Знам

само, че с апатия, гласове срещу кебапчета и олио или никакви гласове, няма да се промени нищо.

Мисля, че първата крачка е общонародно движение за засилен мажоритарен елемент в изборите, а избраниците, може би, трябва да дирим сред емигрантите второ поколение, защото: „Родените в робство не могат да бъдат свободни“.

Не знам точно как и какво, но нещо трябва да се случи и то много скоро, защото няма да остане нещо, което да бъде спасявано.

КРАЙ

© 2008 Паула Лайт

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/9519>]